

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої Ради ФПСР
ОНУ імені І.І.Мечникова
протокол № 1 від 20.09.2023 р.
Голова Вченої Ради
 проф. Дунаєва Л.М.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

**здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»**

Одеса 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої Ради ФПСР
ОНУ імені І.І.Мечникова
протокол № 1 від 20.09.2023 р.
Голова Вченої Ради
 проф. Дунаєва Л.М.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

**здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»**

Одеса 2023

ЗМІСТ

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ
ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ТА ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація бакалаврів проводиться згідно Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» та відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінетом Міністрів № 509 від 12.06.2019 р., № 519 від 25.06.2020р.) «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», стандартів освітньої діяльності і стандартів вищої освіти, інших нормативних актів України з питань освіти, Статуту Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Атестація завершується видачею документів встановленого зразка про присудження відповідного ступеня освіти та присвоєння здобутої кваліфікації.

Атестація випускників бакалаврів ОНУ імені І.І. Мечникова здійснюється відповідно до навчального плану підготовки бакалавра. Атестації підлягають студенти, які виконали навчальний план у повному обсязі. Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену. Кваліфікаційна робота повинна передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у соціальній сфері із застосуванням теорії і методів соціальної роботи. Атестаційний екзамен спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 557 та освітньою програмою.

При написанні та захисті кваліфікаційної роботи бакалаври в обов'язковому порядку мають дотримуватися Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кваліфікаційна робота готується відповідно до методичних рекомендацій щодо написання кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота та розміщується у репозитарії бібліотеки ОНУ імені І.І.Мечникова.

За результатами державної атестації студентів-випускників екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння бакалавру кваліфікації «бакалавр з соціальної роботи»

Атестаційний екзамен з соціальної роботи для студентів, що здобувають вищу освіту на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 231 Соціальна робота, проводиться як форма підсумкового контролю знань за результатами стаціонарного та заочного навчання.

Метою екзамену є виявлення ступеня відповідності до кваліфікаційних

вимог компетентностей набутих студентами та перевірка досягнень результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Атестаційний екзамен з соціальної роботи проводиться як комплексна перевірка знань і умінь випускників з дисциплін, передбачених навчальним планом.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної

роботи та соціального забезпечення.

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потребвразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм. ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи

ФК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК 19. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку результатів актуальності та якості послуг, що надаються фахівцем у сфері соціальної роботи.

ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

ФК 21. Здатність організовувати та надавати соціальні послуги особам/сім'ям, які потрапили у складні життєві обставини чи вразливе становище і потребують соціальних послуг або допомоги, використовуючи інструменти.

ФК 22. Здатність до підготовки та поширення інформації з питань

формування соціальної політики, розвитку системи надання соціальних послуг та до діяльності, спрямованої на профілактику негативних явищ у суспільстві, поведінці соціальних груп та осіб, попередження потрапляння у складні життєві обставини.

ФК 23. Здатність до формування вмінь міжкультурного спілкування, розвитку взаємної міжкультурної поваги до цінностей культур світу, толерантності, усвідомлення себе як полікультурного суб'єкта.

ФК 24. . Здатність застосовувати основні підходи та стратегії роботи в умовах надзвичайних ситуацій, здійснювати соціальний супровід клієнтів у кризових станах , використовувати емоційну компетентність та навички саморегуляції.

ФК 25. Знання сучасних методів та прийомів управління професійним життям; здатність орієнтуватися у конкретних ситуаціях на ринку праці та вирішувати проблеми працевлаштування.

Очікувані результати:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем таскладних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПРН 24. Планувати, організовувати процес надання та надавати соціальні послуги особам/сім'ям, які потрапили у складні життєві обставини чи вразливе становище.

ПРН 25. Вміти створювати та поширювати інформаційні продукти з питань формування соціальної політики, розвитку системи надання соціальних послуг та до діяльності, спрямованої на профілактику негативних явищ у суспільстві, поведінці соціальних груп та осіб, попередження потрапляння у складні життєві обставини.

ПРН 26. Формувати вміння міжкультурного спілкування, розвивати міжкультурну повагу до цінностей культур світу, толерантність, усвідомлення себе як полікультурного суб'єкта.

ПРН 27. Надавати соціально-психологічну допомогу клієнтам в умовах надзвичайних ситуацій та у кризових станах; застосовувати прийоми

психологічної саморегуляції та психопрофілактики станів ризику, використовувати емоційну компетентність.

ПРН. 28 Управляти власною професійною кар'єрою та надавати рекомендації щодо планування та реалізації кар'єри іншим (підлеглим, клієнтам); презентувати власний професійний та творчий потенціал; налагоджувати різносторонні комунікативні зв'язки.

Студент повинен знати та вміти:

- Знати і розуміти значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного)
- аналізувати соціально-психологічні явища, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи
- генерувати нові ідеї та бути креативним у професійній сфері.
- здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
- ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
- аргументувати шляхи подолання проблем таскладних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
- розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.
- використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.
- аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.
- налізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
- вміти використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
- вміти визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з

соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

- вміти використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

- самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

- приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

- застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

- вміти встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

- вміти налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

- вміти конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

- вміти планувати, організовувати процес надання та надавати соціальні послуги особам/сім'ям, які потрапили у складні життєві обставини чи вразливе становище.

- вміти створювати та поширювати інформаційні продукти з питань формування соціальної політики, розвитку системи надання соціальних послуг та до діяльності, спрямованої на профілактику негативних явищ у суспільстві, поведінці соціальних груп та осіб, попередження потрапляння у складні життєві обставини.

- надавати соціально-психологічну допомогу клієнтам в умовах надзвичайних ситуацій та у кризових станах; застосовувати прийоми психологічної саморегуляції та психопрофілактики станів ризику, використовувати емоційну компетентність.

- управляти власною професійною кар'єрою та надавати рекомендації щодо планування та реалізації кар'єри іншим (підлеглим, клієнтам); презентувати власний професійний та творчий потенціал; налагоджувати різносторонні комунікативні зв'язки.

Програму атестаційного екзамену складено на основі навчально-методичних комплексів основних дисциплін, що викладалися протягом навчання студентів в університеті.

Результати складання атестаційного екзамену мають засвідчити достатній рівень розуміння студентами, які претендують на отримання ступеню бакалавра з соціальної роботи.

Атестація здійснюється на підставі оцінки професійних знань, умінь та навичок випускників, передбаченими освітніми характеристиками фахівців

за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Шляхом проведення атестаційного екзамену здійснюється перевірка й оцінка науково-теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів, з метою встановлення рівня їх відповідності вимогам освітньо-професійної програми, навчальних планів і програм навчальних дисциплін.

Результати складання атестаційного екзамену входять до атестації, згідно якої вирішується питання про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою).

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Соціальна робота з різними категоріями клієнтів.

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними категоріями клієнтів» є діагностика глибини теоретичних знань основних категорій клієнтів соціальної роботи та вміння застосування принципів та критеріїв вибору змісту, форм та методів соціальної роботи з різними клієнтами; діагностика рівня теоретичних знань, понять, принципів соціальної роботи з різними категоріями клієнтів в Україні; вивчення напрямів діяльності державних і громадських організацій, що надають допомогу та підтримку різним категоріям клієнтів соціальної роботи.

Основи соціального консультування

Метою атестації з навчальної дисципліни «Основи соціального консультування» є діагностика глибини теоретичних знань наукового підходу до практики соціального консультування; основних параметрів процесу консультування: умова, структур, динаміки, чинників, що впливають на характер протікання консультативного процесу, ефектами і результатами; діагностика набутих базових умінь і навичок, необхідних соціальному працівникові у практичній діяльності та формуванні та розвитку професійно та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців соціальної сфери.

Основи соціального проектування

Метою атестації з навчальної дисципліни «Основи соціального проектування» є діагностика глибини теоретичних знань з основ соціального проектування як інструменту професійної діяльності, діагностика практичних навичок використання проектного підходу до розв'язання соціальних проблем, а саме сутності і функцій соціального проектування, особливостей соціального проектування у різних сферах суспільного життя, механізмів соціального проектування та особливості науково-технічного забезпечення соціально-проектної діяльності.

Соціальне підприємництво

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальне підприємництво» є діагностика рівня знань сутності понять «соціальне підприємництво», «соціальне підприємство», «соціальний підприємець»; види соціальних підприємств; основних принципів соціального підприємництва; змісту понять «соціальна інновація», «підприємницький спосіб мислення», «дизайн-мислення» та їхні можливості для вирішення соціальних проблем; законодавчого підґрунтя для створення і функціонування соціальних підприємств в Україні; основних складових процесу створення й розвитку соціального підприємства та основ фінансового й організаційного менеджменту соціального підприємства.

Система соціального захисту населення

Метою атестації з навчальної дисципліни «Система соціального захисту населення» є діагностика рівня знань про правові і теоретичні засади створення та функціонування установ соціальної сфери в Україні; організаційні засади діяльності спеціалізованих служб; методи та форми профілактично-корекційної, лікувально-оздоровчої та реабілітаційної та іншої роботи із різними категоріями населення в умовах спеціалізованих служб; технології, форми і методи роботи установ соціальної сфери; форми та принципи взаємодії установ соціальної сфери при вирішенні проблем, що зумовлюють складні життєві обставини.

Вступ до спеціальності

Метою атестації з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є діагностика рівня знань про характеристику соціальної роботи як професійної діяльності; місце соціальної роботи в сучасному суспільстві; вимоги до фахівця з соціальної роботи; специфіку відносин між клієнтами і соціальними працівниками; фахові цінності і принципи в соціальній роботі.

Ведення професійних документів

Метою атестації з навчальної дисципліни «Ведення професійних документів» є діагностика теоретичних знань з основних понять, що стосуються суті документоведення, особливостей документу та його функцій, класифікації документів; розуміння специфіки ведення професійної документації працівника соціальної установи; оволодіння вміннями самостійної роботи з документами у професійній діяльності соціального працівника.

Історія соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «Історія соціальної роботи» є вивчення основних етапів зародження, становлення та еволюції соціальної роботи в Україні та закордоном: від форм благодійництва і елементів соціальних досліджень до професійного виду діяльності та окремої галузі знань; надання періодизації історії соціальної роботи; встановлення шляхів інтеграції соціальної роботи; обґрунтування найраціональніших шляхів подальшого розвитку систем соціального виховання та соціального захисту населення в Україні; аналіз розвитку громадської думки, ідеології стосовно соціальної допомоги і підтримки, що закладені в основу відповідних законодавчих актів кожної епохи; виховання любові до професії соціального працівника, формування рис, необхідних для майбутньої професії.

Вікова психологія:

Метою атестації з навчальної дисципліни «Вікова психологія» є визначення базових теоретичних знань основних понять вікової психології, періодизації психічного розвитку, детермінант та особливостей психічного розвитку на кожному віковому етапі; здатність здобувачів аналізувати,

порівнювати та критично оцінювати різні підходи та теорії в віковій психології, вміння застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних випадків або при розв'язанні конкретних задач, пов'язаних із віковими особливостями розвитку людини для клієнтів соціальної роботи.

Загальна психологія

Метою атестації з навчальної дисципліни «Загальна психологія» є визначення рівня професійної підготовки студентів та його відповідність вимогам освітньої програми. Питання, які пропонуються відносяться до наступних розділів: психологія як система знань, класифікація і характеристика методів психологічних досліджень, когнітивна сфера, афективна сфера, мотиваційно-вольова сфера, теорія і структура особистості. Ці питання дають можливість об'єктивно оцінити готовність випускників до застосування знань у професійній діяльності.

Соціальна психологія

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є діагностика глибини теоретичних знань основних категорій соціальної психології, історичних передумов та перспектив її розвитку, найбільш відомих теорій особистості, основних методів соціально-психологічного дослідження, засобів та способів соціально-психологічного впливу в процесі спілкування, особливостей групової діяльності, психологічних особливостей великих соціальних груп та масових явищ, особливості сучасних прикладних соціально-психологічних досліджень.

Гендерно-чутливий підхід в соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «Гендерно-чутливий підхід в соціальній роботі» є визначення базових теоретичних знань сутності гендерного аналізу, науково-теоретичних засад гендерної політики та з механізмами державного управління гендерною сферою; здатність порівнювати та критично оцінювати зміст та організацію соціальної роботи з урахуванням гендерного фактору, знання основних напрямів, методів і форм роботи з різними категоріями клієнтів з урахуванням гендерного фактору.

Інформаційні ресурси в соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «Інформаційні ресурси в соціальній роботі» є визначення базових теоретичних знань сутності інформаційних ресурсів, а також професійного знання та навичок пошуку щодо галузевої інформації у традиційному та електронному середовищах з метою здійснення інформаційного забезпечення соціальної роботи.

Методика досліджень в соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «Методика досліджень в соціальній роботі» є визначення базових теоретичних знань комплексного

уявлення щодо методик дослідження у соціальній роботі, рівень засвоєння теоретичних знань про методологію та процедурні особливості якісних і кількісних методик, готовність до практичного використання конкретних методик у науковому дослідженні.

Соціальна реабілітація:

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальна реабілітація» є оцінка уявлення здобувача про основи реабілітаційної роботи, знання про соціальну реабілітацію як основу соціальної інтеграції та реінтеграції осіб, які потрапили в складні життєві обставини.

Теорія соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «Теорія соціальної роботи» є визначення та оцінка цілісного уявлення про систему соціальної роботи в Україні на основі сучасних теорій, моделей і підходів.

Персонологія

Метою атестації з навчальної дисципліни «Персонологія» є діагностика глибини теоретичних знань основних персонологічних категорій, персонології як області синтезу теорій і підходів до особистості, соціоісторичних витоків персонології, теоретично-методологічних досліджень персонології; ознайомлення з соціологічним тлумаченням особистості, соціалізацією особистості, опанування сучасними моделями соціалізації особистості, ідентифікацією особистості у соціальному просторі, опанування передумов і причин парадигмального зрушення екологічного мислення в персонології.

Соціальна політика

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальна політика» є діагностика глибини теоретичних знань основних категорій соціальної політики, історичних передумов та розвитку соціальної політики, основ формування соціальної політики, основних підходів до типології моделей соціальної держави, людського розвитку, регулювання ринку праці; опанування системи соціальної політики, фінансування державних програм, принципу державного бюджету країни; ознайомлення з основами демографічної політики держави, молодіжної політики та соціального захисту молоді; аналізу розвитку та перспектив соціальної політики в Україні.

Конфліктологія в соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «Конфліктологія у соціальній роботі» є діагностика сформованості у студентів цілісної системи знань про природу конфліктів, причини їх виникнення, способи управління конфліктними ситуаціями й методах подолання конфліктів у соціальній роботі.

Методи соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «Методи соціальної роботи» є діагностика сформованості знань з основних форм і методів соціальної роботи, застосування технологізації як способу оптимізації професійних функцій фахівця соціальної сфери та забезпечення ефективності реалізації завдань надання соціальних послуг різним категоріям клієнтів соціальної роботи.

Організація та облік соціальних виплат

Метою атестації з навчальної дисципліни є діагностика усвідомлення здобувачами значення норм соціально - економічної сфери, організації надання соціальних виплат; планування, координації, реалізації та контролю процедур призначення соціальних виплат; ухвалення рішення про призначення різних видів соціальних виплат; розрахунку сум призначених соціальних виплат; організації документообігу в системі нарахування соціальних виплат.

Право соціального забезпечення

Метою атестації з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» є діагностика знань здобувачів про значення норм права, які регулюють різноманітні форми та види соціального забезпечення, їх відмінності від інших норм права; розуміння зростаючої ролі права соціального забезпечення в соціальній державі, яке гарантує права всіх громадян на забезпечення у старості та у разі непрацездатності; у безпосередньому зв'язку норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами та підготовки до практичної та наукової діяльності висококваліфікованих спеціалістів в галузі права.

Правові основи соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» є діагностика набуття здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань законодавчої та нормативно-правової бази соціальної роботи, яка визначає правовий статус соціально-вразливих верств населення (діти, особи похилого віку, бездомні, особи з інвалідністю, безробітні, особи, звільнені з місць позбавлення волі та ін) і спрямована на надання їм соціального захисту шляхом встановлення державних гарантій соціальної підтримки, виплати соціальної допомоги, пенсій та соціального обслуговування тощо.

Професійна комунікація у соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «Професійна комунікація у соціальній роботі» є діагностика засвоєння теоретичних знань та практичних умінь професійної комунікації та формування професійної комунікативної компетентності майбутніх соціальних працівників, а також

розширити та поглибити знання студентів в області теорії та практики сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Сімейне право

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Сімейне право**» є діагностика формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати спеціалізовані завдання у сфері правового регулювання суспільних відносин, що становлять предмет сімейного права, що розглядається як умова становлення професійної культури здобувача вищої освіти та його високої кваліфікації.

Соціальна культурологія

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Соціальна культурологія**» є діагностика знань зі специфіки взаємовпливу суспільства та культури; вмінь виявляти соціокультурну проблематику та вписувати її в міждисциплінарний контекст.

Соціальна педагогіка

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Соціальна педагогіка**» є діагностика формування знань та вмінь планувати та організовувати діяльність соціального педагога з урахуванням особливостей і потреб конкретного закладу.

Соціальна робота з сім'ями та дітьми

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Соціальна робота з сім'ями та дітьми**» є діагностика оволодіння студентами теоретичними та методичними основами соціальної роботи з підтримки сім'ї, вироблення практичних умінь з використання методів і прийомів соціальної роботи з різними типами сімей та дітей.

Формування та розвиток особистості в соціальній роботі

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Формування та розвиток особистості в соціальній роботі**» є діагностика засвоєння студентами сутності процесу професійної соціалізації людини та умов професійного зростання; етапів та принципів побудови кар'єри.

Економіка соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «**Економіка соціальної роботи**» є діагностика вивчення системи економічних категорій і законів, форм і методів економічної діяльності соціальної сфери в цілому, сутності економічної і соціальної політики держави, їх взаємозумовленості і взаємозалежності.

Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи» є діагностика сформованості у здобувачів адекватного уявлення про предмет, методи та завдання соціального управління та менеджменту, про основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук; основних закономірностей функціонування та розвитку управління та менеджменту у сфері соціальної роботи.

Соціологія

Метою атестації з навчальної дисципліни «Соціологія» є діагностика глибини теоретичних знань основних категорій соціології; про місце та роль соціології в суспільстві, метод соціології та технологічні аспекти соціологічної науки. Важливим є також вимір глибини розуміння соціології як методологічної та емпіричної бази соціальної роботи.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ТА ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Соціальна робота з різними категоріями клієнтів.

Програма дисципліни:

Теоретичні основи соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Визначення основних понять Типологія клієнтів соціальної роботи. Професійно-етичні основи соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Поняття соціального виключення та дискримінації різних категорій клієнтів соціальної роботи. Імпауермент (наснаження) клієнтів. Соціальна робота з дітьми групи ризику. Соціальна робота з молоддю. Соціальна робота з особами похилого віку. Соціальна робота з особами з інвалідністю. Соціальна робота з особами, що зазнали булінгу, дискримінації жорстокого поводження або гендерно- зумовленого насилля. Соціальна робота з особами без визначеного місця проживання. Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, які позбавлені батьківського піклування. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами. Соціальна робота з біженцями. Соціальна робота з учасниками бойових дій. Соціальна робота з особами, що повернулися з місць позбавлення волі. Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених. Соціальна робота з особами, які мають наркотичну та алкогольну залежність Соціальна робота з особами, які схильні до суїцидальної поведінки. Соціальна робота з паліативними хворими. Соціальна робота з клієнтами постраждалими від торгівлі людьми

Орієнтовні питання:

1. Соціальна робота з малозабезпеченими особами.
2. Напрями соціальної роботи з безробітними особами.
3. Соціальна робота з особами, які перебувають на довготривалому лікуванні, зокрема невиліковно хворими, у тому числі з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД
4. Соціальна робота з дітьми та молоддю групи ризику.
5. Соціальна робота з людьми похилого віку та самотніми.
6. Соціальна робота з особами з інвалідністю. Соціальна робота з особами, що зазнали булінгу, дискримінації жорстокого поводження або гендерно- зумовленого насилля.
7. Соціальна робота з особами з інвалідністю.
ема
8. Соціальна робота з алко та наркозалежними.
9. Соціальна робота особами, що звільнилися із місць позбавлення волі.
10. Соціальна робота військовослужбовцями та з учасниками бойових дій та членами їхніх сімей.
11. Соціальна робота з особами, які схильні до суїциду.
12. Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від

новонароджених.

13. Соціальна робота з постраждалими від торгівлі людьми.

14. Соціальна робота з мігрантами, біженцями та внутрішньо переміщеними особами (ВПО)

15. Основні категорії та типології клієнтів соціальної роботи.

Основи соціального консультування

Програма дисципліни:

Поняття соціального консультування та його специфіка. Правове забезпечення соціального консультування. Теоретичні основи та спеціальні проблеми консультування в соціальній роботі. Процес соціального консультування. Навички ефективного консультанта в соціальній роботі. Техніка постановки питань в соціальному консультуванні. Професійні складнощі та проблемні аспекти в процесі соціального консультування. Практичні аспекти кризового консультування в соціальній роботі. Практичні аспекти телефонного соціального консультування. Практика супервізії в соціальному консультуванні. Соціальне консультування підлітків. Особливості соціального консультування залежних клієнтів. Соціальне консультування сім'ї. Соціальне консультування внутрішньо-переміщених осіб. Соціальне консультування у сфері освіти.

Орієнтовні питання:

1. Сутність та значення процесу соціального консультування різних категорій клієнтів соціальної роботи та його етапи;
2. Описати практичні аспекти консультування конкретної категорії клієнтів соціальної роботи.
3. Кризове консультування у соціальній роботі
4. Соціальне консультування сімей.

Основи соціального проектування

Програма дисципліни:

Поняття «Соціальне проектування». Актуальність та соціальна значимість проекту. Інструменти вивчення соціальної проблеми в соціальному проектуванні. Інновації у соціальному проекті. Мета проекту. Механізми реалізації проекту. Очікувані результати. Календарний план соціального проекту. Життєвий цикл соціального проекту. Учасники проекту. Формування команди соціального проекту. Бюджет соціального проекту. Власний внесок в соціальний проект. Співфінансування. Інформаційна відкритість та репутація соціального проекту. Інформаційне просування соціальних проектів.

Орієнтовні питання:

1. Сутність соціального проектування та технологія розробки соціального проекту для вирішення соціальної проблеми конкретної категорії клієнтів соціальної роботи;
2. Механізми реалізації соціального проекту.
3. Використання інновацій у соціальному проектуванні.

Соціальне підприємництво

Програма дисципліни:

Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення. Формування підприємницького способу мислення. Історія розвитку соціального підприємництва. Підходи до концептуалізації соціального підприємництва. Міжнародний та український досвід соціального підприємництва. Законодавчі аспекти соціального підприємництва. Ідеї та можливості. Візія та місія соціального підприємства. Бізнес-моделювання в соціальному підприємстві. Поняття «соціальна цінність» у контексті соціального підприємництва, вимірювання соціальної цінності. Стратегія розвитку соціального бізнесу.

Орієнтовні питання:

1. Соціальне підприємництво як сучасна інноваційна модель вирішення соціальних проблем;
2. Функціональний зв'язок соціального підприємництва та соціального проектування як інструментів вирішення проблем конкретних категорій клієнтів соціальної роботи.
3. «Соціальна цінність» у соціальному підприємстві.

Система соціального захисту населення

Програма дисципліни:

Характеристика системи соціального захисту населення. Місце установ соціальної сфери у системі сучасної державної політики. Організаційні засади соціального забезпечення. Основні засади роботи установ соціальної сфери. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб. Загальні стратегії, форми роботи та технології соціальної роботи в установах соціальної сфери. Інноваційні технології в роботі інтегрованих соціальних служб. Основні напрями роботи інтегрованих соціальних служб. Розвиток мережі служб невідкладної психологічної допомоги – «Телефон довіри».

Орієнтовні питання:

1. Структура системи соціального захисту населення.
2. Основні засади, стратегії, форми та технології соціальної роботи в установах соціальної сфери.
3. Інтегровані соціальні служби.

Вступ до спеціальності

Програма дисципліни:

Соціальна робота як наука та практична діяльність. Фундатори професійної соціальної роботи. Ключові концепції у сучасній соціальній роботі. Етика та професійні цінності соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Функції та ролі соціальних працівників. Фахові вимоги до соціального працівника. Мета та завдання практики соціальної роботи. Суб'єкти та об'єкти практики соціальної роботи. Методи та форми соціальної роботи. Стратегії втручання. Особливості спілкування соціальних

працівників і клієнтів.

Орієнтовні питання:

1. Соціальна робота як наука та практична діяльність, мета та завдання практики соціальної роботи;
2. Фахові вимоги, етика та професійні цінності соціального працівника.

Соціальна психологія

Програма дисципліни:

Становлення соціальної психології як науки. Загальна методологія та методи соціально-психологічного дослідження. Соціальна психологія особистості. Процес соціалізації, його структура та вікові стадії. Соціальна установка особистості. Соціально-психологічні основи міжособистісної та міжгрупової взаємодії. Психологія спілкування: структура, функції та основні поняття. Засоби спілкування. Психологія міжособистісного сприйняття. Поняття соціальної перцепції та каузальної атрибуції. Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії. Соціальна психологія лідерства та керівництва. Прикладна соціальна психологія.

Орієнтовні питання:

1. Соціально-психологічні основи міжособистісної та міжгрупової взаємодії.
2. Психологія міжособистісного сприйняття. Поняття соціальної перцепції та каузальної атрибуції.
3. Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії.

Загальна психологія

Програма дисципліни:

Психічні процеси та стани. Відчуття. Сприйняття. Пам'ять. Увага. Мислення. Мова і мовлення. Емоції та воля. Психічні стани. Спрямованість та мотиви поведінки особистості. Темперамент. Характер. Здібності

Орієнтовні питання:

1. Особистість як предмет психологічного дослідження.
2. Психологічні знання та методи дослідження психічних процесів та станів у соціальній роботі.
3. Визначення спрямованості та мотивів поведінки особистості у контексті соціальної роботи.

Ведення професійних документів

Програма дисципліни.

Документ, його функції та вимоги до документування. Основні вимоги, що пред'являються до складання та оформлення управлінських документів.

Оформлення організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення офіційних документів. Поняття реквізитів. Основні реквізити, що використовуються у типових документах. Документи з особового складу. Правила та практика складання і оформлення довідково-інформаційних, організаційних та розпорядчих документів в соціальній роботі. Ведення справи клієнта: перелік документів необхідних для оформлення особових справ громадян, порядок оформлення. Ведення документації та звітності соціального педагога. Особливості планування та ведення документації працівників соціальних установ залежно від основних напрямів соціальної роботи.

Орієнтовні питання:

1. Ведення справи клієнта: перелік документів необхідних для оформлення особових справ громадян, порядок оформлення.
2. Особливості планування та ведення документації працівників соціальних установ залежно від основних напрямів соціальної роботи.

Історія соціальної роботи

Програма дисципліни.

Виникнення соціальної роботи як фахової діяльності. Періодизація історії соціальної роботи. Філантропічний період в історії соціальної роботи. Організація соціальної допомоги у середньовічному суспільстві. Соціальна допомога у найдревніших слов'янських общинах Київської Русі. Соціальна робота і соціально-педагогічні дослідження в Україні в епоху Відродження (друга половина XV-XVII ст.). Становлення державної системи благодійності у Західній Європі (з XVI до середини XVIII ст.). Виникнення соціальної роботи як окремої галузі знань. Соціальна допомога в Україні (кін. XVIII - поч. XX ст.). Актуальні проблеми соціальної роботи на сучасному етапі

Орієнтовні питання:

1. Становлення та еволюція соціальної роботи в Україні.
2. Історичний розвиток соціальної роботи за кордоном.
3. Актуальні проблеми соціальної роботи на сучасному етапі

Вікова психологія:

Програма дисципліни:

Вікова психологія як наука. Періодизації вікового розвитку. Психологія дитини немовлячого та раннього віку. Психологія дошкільного дитинства. Психологічні особливості молодшого школяра. Психологія особистості підлітка. Психологія ранньої юності. Психологія ранньої дорослості. Психологія зрілого дорослого віку та старості.

Орієнтовні питання:

1. Періодизація вікового розвитку та основні характеристики вікових криз.
2. Особливості застосування знань вікової психології при здійсненні соціальної роботи

Гендерно-чутливий підхід в соціальній роботі

Програма дисципліни:

Основні поняття гендерної теорії. Гендерний аналіз: теоретичні і практичні аспекти. Гендерна політика. Гендерні стереотипи. Гендерна дискримінація. Сексизм. Гендерний аналіз приватної сфери життя. Гендерний аналіз у сфері економічної участі та можливостей. Гендерний аналіз у сфері політики. Гендерний аналіз у соціальній сфері: освіті, охороні здоров'я, соціальному захисті. Гендерні аспекти насильства. Міжнародний досвід гендерних перетворень.

Орієнтовні питання:

1. Гендерно чутливі соціальні послуги.
2. Компоненти ідеї гендерної рівності. Застосування гендерно-чутливого підходу у соціальній роботі з різними категоріями клієнтів.
3. Гендерний аналіз у соціальній сфері.

Інформаційні ресурси в соціальній роботі.

Програма дисципліни:

Інформаційні ресурси: поняття, склад, властивості. Ринок інформаційних ресурсів. Документальний потік та особливості його розвитку. Інформаційні масиви. Державна політика у сфері інформаційних ресурсів. Правові основи роботи з інформаційними ресурсами. Ресурси інформаційних установ. Інформаційні потреби в системі використання інформаційних ресурсів. Електронні інформаційні ресурси та тенденції їх розвитку. Склад світових інформаційних ресурсів та діяльність провідних світових інформаційних центрів. Структура інформаційних ресурсів соціальної роботи. Захист інформації. Єдина інформаційна система соціальної сфери

Орієнтовні питання:

1. Інформаційні ресурси: визначення, класифікація. Використання інформаційних ресурсів у соціальній роботі
2. Єдина інформаційна система соціальної сфери

Методика досліджень в соціальній роботі

Програма дисципліни:

Загальні принципи побудови досліджень у соціальній роботі. Метод опитування та його специфіка. Метод спостереження у практиці соціальної роботи. Методика аналізу документів у дослідженнях із соціальної роботи. Метод експерименту у практиці соціальної роботи. Методики інтерв'ювання у соціальній роботі. Case studies (вивчення випадків) у дослідженнях із соціальної роботи. Наративна та етнографічні методики дослідження у соціальній роботі. Оціночні методики дослідження у соціальній роботі.

Орієнтовні питання:

1. Принципи побудови дослідження у соціальній роботі та його основні етапи
2. Методики дослідження у соціальній роботі.

Соціальна реабілітація

Програма дисципліни:

Предмет та методи соціальної реабілітації. Основні поняття соціальної реабілітації. Розробка індивідуальної комплексної програми реабілітації. Сучасні підходи до розуміння соціальної реабілітації. Нормативно-правова база соціально-профілактичної роботи. Соціальна реабілітація літніх людей. Соціальна реабілітація дітей з особливими потребами. Соціальна реабілітація внутрішньо переміщених осіб. Медико-соціальна реабілітація осіб обмеженими можливостями здоров'я. Соціальна реабілітація колишніх неповнолітніх засуджених

Орієнтовні питання:

1. Сутність, предмет та методи соціальної реабілітації
2. Сновні аспекти розробки індивідуального плану реабілітації

Теорія соціальної роботи

Програма дисципліни:

Теоретичні основи соціальної роботи. Міжнародні визначення соціальної роботи. Структура сучасної соціальної роботи. Сучасні теорії та моделі соціальної роботи. Психодинамічна модель соціальної роботи. Біхевіористські і когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Системна модель соціальної роботи. Екологічна модель соціальної роботи. Теорія ролей у соціальній роботі. Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Сімейна терапія як модель соціальної роботи. Психосоціальна терапія як підхід у соціальній роботі. Сучасні концепції, важливі для соціальної роботи. Рівні соціальної роботи

Орієнтовні питання:

1. Класифікації теорій та моделей соціальної роботи.
2. Застосування теорій соціальної роботи при розв'язуванні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у соціальній сфері.
3. Сучасні концепції соціальної роботи

Персонологія

Програма дисципліни:

Об'єкт, предмет, завдання персонології. Основні функції персонології. Соціально-філософське підґрунтя персонологічних знань: Полібій, Платон,

Аристотель, Ксенофонт, теорії А. Баженого, Ф. Аквінського, Т. Мора, Т. Кампанелли. Соціально-філософське підґрунтя персонологічних знань: Н. Макіавеллі, Г. Гроцій, Т. Гоббс, Ш. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, Д. Юм, А. Сміт. Методологічна основа персонології. Соціальна структура особистості. Ідейно-політична, соціально-культурні, моральна спрямованість особистості. Соціалізація особистості як процес інтеграції індивіда у суспільство. Сучасні теорії розвитку особистості. Основні механізми формування соціальної ідентичності: категоризація, самокатегоризація, деперсоналізація, соціальне порівняння. Формування нової парадигми екологічного знання.

Орієнтовні питання:

1. Внутрішні і зовнішні чинники соціальної ідентичності особистості.
2. Вивчення особистості в культурно-історичному, суб'єктному, соціальному, тілесному аспектах, аспекті рефлексії і індивідуальності.

Соціальна політика

Програма дисципліни:

Теоретичні основи формування і реалізації соціальної політики. Людський розвиток і його стан в Україні. Основні підходи до типології моделей соціальної держави. Ринок праці та його регулювання в Україні. Організація системи соціальної політики та управління нею. Фінансування державних соціальних програм. Державний бюджет України як основа фінансування соціального захисту. Демографічна політика як складова частина соціальної політики. Молодіжна політика та соціальний захист молоді в Україні. Тенденції розвитку соціальної політики в Україні.

Орієнтовні питання:

1. Вплив міжнародних організацій на пріоритети у соціальній політиці України.
2. Бюджетне і позабюджетне фінансування розвитку соціальної сфери.
3. Демографічна політика як складова частина соціальної політики.
4. Тенденції розвитку соціальної політики в Україні

Конфліктологія в соціальній роботі

Програма дисципліни:

Поняття конфлікту. Історичні тенденції вивчення конфлікту. Історія розвитку конфліктологічних ідей. Класифікація конфліктів. Структурна модель конфлікту. Динамічна модель конфлікту. Внутрішньоособистісні конфлікти. Міжособистісні конфлікти. Груповий конфлікт. Конфлікт: індивід і суспільство, група: роль фахівця соціальної роботи в його регулюванні. Стратегія поведінки в конфлікті. Управління конфліктом. Конфліктність і толерантність в комунікативній діяльності фахівця соціальної роботи. Переговори, медіація та посередництво в конфліктних ситуаціях у соціальній

роботі. Сімейні конфлікти і особливості їх вирішення засобами соціальної роботи.

Орієнтовні питання:

1. Сутність конфліктів, класифікації, причини їх виникнення та особливості прояву у різних сферах соціальної роботи
2. Способи управління конфліктними ситуаціями й методи подолання конфліктів у соціальній роботі.
3. Стратегії поведінки у конфліктних ситуаціях.
4. Сімейні конфлікти і особливості їх вирішення засобами соціальної роботи.
5. Переговори, медіація та посередництво в конфліктних ситуаціях у соціальній роботі.

Методи соціальної роботи

Програма до дисципліни:

Виникнення та еволюція методології соціальної роботи. Класифікація методів соціальної роботи. Методи соціальної діагностики у соціальній роботі. Методи соціальної експертизи. Методи соціальної профілактики та адаптації. Методи соціального проектування. Методи соціальної реабілітації, корекції та терапії. Психологічні методи у соціальній роботі. Соціологічні методи у соціальній роботі. Інформаційно – роз'яснювальні методи у соціальній роботі. Соціально – педагогічні методи у соціальній роботі. Організаційні та організаційно - правові методи у соціальній роботі. Індивідуальні методи соціальної роботи. Групові, колективні та масові методи соціальної роботи. Соціальні методи соціальної роботи. Застосування методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг.

Орієнтовні питання:

1. Характеристика та класифікації методів соціальної роботи за різними ознаками.
 2. Організаційні та організаційно - правові методи у соціальній роботі
- Використання психологічних методів соціальної роботи
3. Використання соціально-педагогічних методів у соціальній роботі
 4. Методи індивідуальної соціальної роботи з випадком.
 5. Групові, колективні та масові методи соціальної роботи.
 6. Соціальні методи соціальної роботи.
 7. Застосування методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг. Методи оцінки потреб клієнтів.
 8. Соціальна діагностика у соціальній роботі з клієнтом. Особливості підбору адекватних категорії клієнтів методів для збору та аналізу інформації при проведенні соціальної діагностики.
 9. Методи соціальної профілактики та адаптації.
 10. Методи терапевтичного та корекційного впливу.
 11. Методи стимулювання формування бажаної поведінки клієнта

Організація та облік соціальних виплат

Програма дисципліни:

Соціальна-економічна політика та соціальні виплати як функція державного управління. Організація та облік системи соціального захисту населення. Державна допомога сім'ям з дітьми. Державна допомога малозабезпеченим сім'ям. Соціальний захист окремих верств населення. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності. Основи державного регулювання загальнообов'язкового соціального страхування. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.

Орієнтовні питання:

1. Організація надання соціальних виплат, планування, координації, реалізації та контроль процедур призначення соціальних виплат.
2. Особливості розрахунку сум призначених соціальних виплат та організації документообігу в системі їх нарахування.
3. Соціальні виплати як функція державного управління

Право соціального забезпечення

Програма дисципліни:

Соціальне забезпечення: національний досвід і зарубіжна практика. Право соціального забезпечення як галузь права. Принципи та джерела права соціального забезпечення. Організаційно-правові форми та види соціального забезпечення. Державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії соціального забезпечення. Правовідносини у сфері соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Право на пенсію та його реалізація за сучасним законодавством України. Державна соціальна допомога. Соціальне обслуговування та соціальний захист окремих верств населення. Медична допомога.

Орієнтовні питання:.

1. Норми права, які регулюють різноманітні форми та види соціального забезпечення, їх відмінності від інших норм права.
2. Зв'язок норм права з їх практичним застосуванням у сфері соціальної роботи.

Правові основи соціальної роботи

Програма дисципліни:

Правове забезпечення соціальної роботи за чинним законодавством

України та законодавством зарубіжних країн: теоретико-правовий аспект. Соціальне забезпечення та його організаційно-правові форми у контексті соціальної роботи: національна практика і зарубіжний досвід.

Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи. Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту сім'ї. Соціально-правовий захист дітей. Соціальний захист вразливих верств населення. Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю. Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення. Правове регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах.

Орієнтовні питання:

1. Правові джерела соціальної роботи в Україні
2. Правові основи соціальних послуг в Україні. Закон України «Про соціальні послуги».
3. Правове регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах.
4. Соціально-правовий захист дітей.

Професійна комунікація у соціальній роботі

Програма дисципліни:

Комунікація та комунікаційний процес: сутність і головні поняття, відмінність від спілкування. Комунікаційні кампанії для зміни поведінки. Комунікаційні інструменти для соціальних та поведінкових змін. Особливості розробки та реалізації комунікаційної кампанії

Зовнішні комунікації організації. Внутрішні комунікації організації. Ненасильницьке спілкування у професійній комунікації працівників соціальної сфери. Трансактний аналіз комунікацій. Альтернативна та додаткова комунікація

Орієнтовні питання:

1. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у соціальній роботі.
2. Організація внутрішніх та зовнішніх комунікацій установ соціальної сфери.
3. Комунікаційні кампанії для соціальних та поведінкових змін: сутність, основні аспекти організації та реалізації.
4. Ненасильницьке спілкування у професійній комунікації працівників

Сімейне право

Програма дисципліни:

Загальні положення сімейного права: поняття, предмет, метод та принципи. Виникнення і розвиток сімейного права. Джерела сімейного права. Сімейні правовідносини. Правове регулювання укладення та припинення шлюбу. Особисті немайнові та майнові права та обов'язки

подружжя. Визначення походження дітей. Особисті немайнові правовідносини членів сім'ї та родичів. Майнові правовідносини членів сім'ї та родичів. Правові основи сімейних форм влаштування

Орієнтовні питання:

1. Предмет сімейного права. Питання соціальної роботи та соціального захисту за Сімейним кодексом України
2. Правові основи соціальної роботи з сім'ями. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю».
3. Правові основи сімейних форм влаштування

Соціальна культурологія

Програма дисципліни:

Соціологія культури як наукова дисципліна: виникнення, становлення, об'єкт, предмет і завдання. Соціологічні концепції культури. Особистість у соціокультурному процесі. Елементи і засоби відтворення культури. Історична динаміка традиційних і сучасних суспільств. Соціокультурні характеристики індустріального та постіндустріального суспільства. Культура і постсучасність. Масова культура і творча особистість.

Орієнтовні питання:

1. Взаємовплив суспільства та культури. Особистість у соціокультурному процесі.
2. Соціокультурна проблематика у соціальній роботі.
3. Міжкультурні проблеми у професійній діяльності

Соціальна педагогіка

Програма дисципліни:

Категоріальний апарат навчальної дисципліни «Соціальна педагогіка»
Нормативно-правова база діяльності соціального педагога. Професійні засади в роботі соціального педагога закладу освіти. Документація соціального педагога закладу освіти. Зміст роботи соціального педагога. Діагностична діяльність соціального педагога. Консультативна діяльність. Профілактична робота та просвіта. Соціального педагога. Розвиткова а захисна діяльність соціального педагога. Організаційно-методична діяльність соціального педагога. Організація соціально-педагогічної взаємодії з учнями, які потребують соціально-педагогічної підтримки. Соціалізація особистості. Соціально-педагогічна допомога дітям і учням у кризові періоди. Надання соціально-педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами. Робота з сім'ями, які потребують соціально-педагогічної підтримки
Методи індивідуальної форми роботи з клієнтом. Консультативні методи.

Орієнтовні питання:

1. Напрями та зміст роботи соціального педагога закладу освіти

2. Організація роботи соціального педагога з дітьми та учнями, які потребують особливої педагогічної уваги.
3. Соціально-педагогічна допомога дітям і учням у кризові періоди.

Соціальна робота з сім'ями та дітьми

Програма дисципліни:

Поняття сім'ї та шлюбу. Історичні передумови виникнення сім'ї. Функції сім'ї. Сімейні кризи: сутність, причини та наслідки. Сімейно орієнтована соціальна робота. Професійна компетентність фахівців із соціальної роботи щодо підтримки вразливих сімей з дітьми. Використання ресурсів громади у соціальній роботі із вразливими сім'ями з дітьми. Ведення випадку у соціальній роботі з сім'ями та дітьми. Соціальна робота з сім'ями та дітьми в СЖО. Соціальна робота з сім'ями з проявами домашнього насильства. Соціальна робота з різними категоріями дітей та сімей.

Орієнтовні питання:

1. Соціальна робота з сім'ями та дітьми в СЖО.
2. Сімейно орієнтована соціальна робота та забезпечення найкращій інтересів дитини.
3. Ведення випадку у соціальній роботі з сім'ями та дітьми, види випадків та основні етапи ведення
4. Використання ресурсів громади у соціальній роботі із вразливими сім'ями з дітьми.

Формування та розвиток особистості в соціальній роботі

Програма дисципліни:

Особистість в професії «Соціальна робота». Взаємозв'язок особистості та діяльності в соціальній роботі. Готовність до професійної діяльності в сфері соціальної роботи. Компетентнісні виміри професії. Соціальний працівник як професіонал. Проблеми професійного виховання та навчання фахівця. Комунікативна професіограма фахівця з соціальної роботи. Соціальна взаємодія фахівця та клієнта: сутність та особливості.

Основні підходи щодо професійної взаємодії фахівця з клієнтом. Проблеми професіоналізму в соціальній роботі.

Орієнтовні питання:

1. Теоретичні аспекти формування та розвитку особистості в соціальній роботі.
2. Формування готовності до професійної діяльності в сфері соціальної роботи.

Економіка соціальної роботи

Програма дисципліни:

Предмет, метод і завдання дисципліни «Економіка соціальної роботи». Економічні потреби суспільства їх сутність і структура.

Економічний закон зростання потреб. Економічні системи суспільства. Соціально-економічна сутність власності, її форми і місце в економічній системі. Економічна політика держави. Соціальна політика та економіка держави. Матеріальний добробут населення, його структура і динаміка. Економічний захист населення в умовах ринкової економіки. Роль бюджету в забезпеченні соціальної та економічної стабільності держави. Місцеві бюджети у забезпеченні фінансування соціальної сфери. Мінімальні державні соціально-економічні гарантії, пільги та виплати різним верствам населення. Система фінансування програм соціально-економічного розвитку в умовах децентралізації.

Орієнтовні питання:

1. Роль бюджету в забезпеченні соціальної та економічної стабільності Місцеві бюджети у забезпеченні фінансування соціальної сфери.
2. Система фінансування програм соціально-економічного розвитку в
3. умовах децентралізації

Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи

Програма дисципліни:

Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи як галузі наукового знання. Історія управлінської соціальної думки. Основні теоретичні школи соціології управління. Управління як вид соціальної діяльності. Закони, принципи та методи управління. Особливості управління соціальними організаціями. Інформаційно-комунікативні засади управлінської діяльності. Менеджмент соціальних і організаційних конфліктів. Керівник та лідер в системі управління. Прийняття управлінських рішень та організація командної роботи. Управління в умовах ризику та екстремальних ситуацій.

Орієнтовні питання:

1. Управління як вид соціальної діяльності. Закони, принципи та методи управління соціальними організаціями.
2. Прийняття управлінських рішень та організація командної роботи.

Соціологія

Програма дисципліни:

Соціологія як наука про суспільство. Специфіка, принципи та методи соціологічного пізнання. Основні категорії соціологічної науки в контексті теорії соціології. Генетичний зв'язок соціології та соціальної роботи. Теорії середнього рівня як спосіб вивчення різноманітних соціальних проблем. Структура та особливості методу соціології. Основні методи соціологічних досліджень. особливості їх застосування в практиці соціальної роботи. Технологічний рівень методу соціології.

Орієнтовні питання:

1. Зв'язок соціології та соціальної роботи. Теорії середнього рівня як спосіб вивчення різноманітних соціальних проблем.

2. Основні методи соціологічних досліджень. Особливості їх застосування в практиці соціальної роботи.

Орієнтовні приклади ситуаційно-аналітичних задач

Завдання до ситуаційно - аналітичної задачі:

Проаналізувати соціальні/ індивідуальні проблеми клієнта /групи/ колективу/ громади, визначити можливі напрями надання допомоги, соціальні послуги, можливі шляхи вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні соціальної задачі.

Задача 1

До соціальної служби звернулася Олена, 22 роки. Вона залишила заяву, в якій виклала наступне: Олена має сестру 14 років. Батько сестер перебуває в місцях позбавлення волі вже протягом 7 років за вбивство. Сестер взяли під опіку родичі - рідна сестра мами та її чоловік. Олена вже тривалий час не спілкувалась з сестрою, оскільки після 18 років залишила родину опікунів, стала жертвою ситуації - вела спосіб життя, про який зараз жалкує (3 місяці тому завершила програму реабілітації для наркозалежних). Нещодавно Олена відновила спілкування з сестрою і дізналась від неї, що та проживає в жахливих умовах у родині опікунів - потерпає від сексуального насильства з боку вітчима - він гвалтує дівчину з десятирічного віку. Сестра звертатися за допомогою боїться. Олена просить захистити сестру, покарати насильника, що окрім усього вищезазначеного проживає на їх житловій площі, та позбавити опікунів прав на опіку. Також Олена хотіла б оформити опіку над сестрою на себе.

Задача 2

Керівник прийняв на роботу непідготовленого працівника, не погодивши кандидатуру із заступником, у якого той у підпорядкуванні. Незабаром з'ясовується нездатність прийнятого працівника виконувати свою роботу. Заступник представляє керівнику доповідну записку про це. Керівник тут же рве цю записку.

Задача 3

У 8 класі є учень, який пережив травматичну ситуацію в особистому житті. Про це мати повідомила соціального педагога школи.

Задача 4

Наші сусіди абсолютно не займаються вихованням своєї дитини. Він постійно тікає з дому, там постійно чути сварки, поліція кілька разів повертала його з вулиці додому, але він знову тікає. І непогано живуть, в достатку, а дитина живе сама по собі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Атестаційний екзамен охоплює фахові дисципліни, які передбачено навчальним планом першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота». Білет складається з двох теоретичних запитань та практичного завдання у вигляді ситуаційно-аналітичної задачі.

Критерії оцінювання на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання
90-100 балів	заслуговує здобувач вищої освіти, який демонструє глибокі знання та відмінне розуміння предметної області соціальної роботи й особливості професійної діяльності; у повному обсязі володіє навчально-науковим матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст запитань, опираючись на нормативно-правову базу та наукові дослідження, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, не допускає помилок.
75-89 балів	заслуговує здобувач вищої освіти, який демонструє знання та розуміння предметної області і особливості професійної діяльності; достатньо володіє навчально-науковим матеріалом, самостійно його викладає; достатньо переконливо розкриває сутність та зміст запитань, опираючись на нормативно-правову базу, використовує наукову термінологію. Проте, за окремими питаннями аргументація потребує уточнень, пояснень.
60 – 74 бали	заслуговує здобувач вищої освіти, який загалом демонструє знання та розуміння предметної області; частково володіє навчально-науковим матеріалом, намагається самостійно його викладати на середньому рівні, проте розкриття змісту запитань потребує переконливості, уточнень, пояснень; під час відповіді допускаються певні помилки.
0- 59 балів	заслуговує здобувач вищої освіти, який з труднощами демонструє знання та елементарне розуміння предметної області; погано володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає грубі та істотні помилки.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

28-35 балів	Повне, логічне, аналітичне, розкриття сутності теоретичного питання, що має доводити високий рівень теоретичної підготовки бакалавра.
25-27 балів	Розкриття головних аспектів сутності теоретичного питання, дотримання наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді, що має доводити достатньо високий рівень теоретичної підготовки бакалавра.

22-24 бали	Не досить повне розкриття окремих аспектів сутності теоретичного питання, порушення наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді, що має доводити достатній рівень теоретичної підготовки бакалавра.
19-21 балів	Неповне розкриття головних аспектів сутності теоретичного питання, недотримання наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді здобувача, що має доводити задовільний рівень теоретичної підготовки бакалавра.
15-18 балів	Неповне розкриття головних аспектів сутності питання, недотримання наукової логіки, відсутність аналітичності відповіді, що має доводити посередній рівень теоретичної підготовки бакалавра.
0-14 балів	Сутність питання не розкрито, що має доводити незадовільний рівень теоретичної підготовки бакалавра. Відповідь відсутня.

Критерії оцінювання виконання ситуаційно-аналітичного завдання

26-30 балів	Виконання усіх вимог завдання, обґрунтування, опис, пояснення і аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, визначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, що має доводити високий рівень практичної підготовки бакалавра.
21-25 балів	Виконання усіх вимог завдання, недостатнє обґрунтування, опис, пояснення і аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, визначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, що має доводити достатньо високий рівень практичної підготовки бакалавра.
16-20 балів	Виконання усіх вимог завдання, недостатнє обґрунтування, неповний опис і нечітке пояснення і аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, достатнє визначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, що має доводити достатній рівень практичної підготовки бакалавра.
11-15 балів	Виконання я усіх вимог завдання, недостатнє обґрунтування, неповний опис і нечітке пояснення аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, досить погане визначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, що має доводити задовільний рівень практичної підготовки бакалавра

6-10 балів	Невиконання усіх вимог завдання, недостатнє обґрунтування, неповний опис і нечітке пояснення, неґрунтовний аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, погане визначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, що має доводити посередній рівень практичної підготовки бакалавра.
0-5 балів	Недотримання усіх вимог завдання, відсутнє обґрунтування, неповний опис і невірне пояснення, відсутній аналіз соціальних/ індивідуальних проблем клієнта /групи/ колективу/ громади, невизначення можливих напрямів надання допомоги, соціальні послуги, можливих шляхів вирішення проблем з зазначенням методів, які будуть адекватними при розв'язанні заданої соціальної задачі, способів застосування відповідних методів і технік у заданій ситуації, що має доводити незадовільний рівень практичної підготовки бакалавра. Відповідь відсутня.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бажан О.Г. Реабілітаційні процеси в Україні // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. К. : Наукова думка, 2012. Т. 9 : Прил С. 144. — 944
2. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. Київ: Київськ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2010. 128 с.
3. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навч. посіб. 5-е вид. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 448 с.
4. Борода М., Татаревський О. , Шевляков І. Місцевий розвиток, орієнтований на громаду: умови та перешкоди. Київ: Міжнар. центр перспект. досліджень, 2011. 57 с.
5. Бриль М., Врублевський О., Данчева О., Сеїтосманов А., Чубаров Е. Успішна територіальна громада: будуємо разом. Харків: Фактор, 2018. 128 с
6. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу „Інтегрована інформаційна система „Соціальна громада” (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251)
7. Горlach Н.Л, Кремень В.М. Соціологія. Підручник. К: Центр навчальної літератури. 2019. 808 с.
8. Гребя Р. Механізми реформування системи соціальних послуг в Україні: державно-управлінський аспект. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. Вип. 1(32). С. 62-67.
9. Данілавичюте Е.А. Діти з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Особлива дитина: навчання і виховання. 2018. №3 (87). С. 7-19.
10. Документне забезпечення діяльності організації : навч. посібник / В.І. Корбутяк, З.О. Толчанова, О.О. Бутник. Рівне. НУВГП, 2013. 149 с.
11. Дослідження у соціальній роботі: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 203 с
12. Дубич К. В. Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні: сучасний стан і напрями удосконалення// Інвестиції: практика та досвід No 2/2015. С. 112-117. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2015/26.pdf
13. Єдина інформаційна система соціальної сфери - основа цифрової трансформації надання соціальної допомоги громадянам URL: <https://www.ioc.gov.ua/ei/ss/>
14. Заець С.С. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях: навч. посіб. Умань, 2016. 58 с.
15. Замашкіна О.Д. Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУ Ізмаїл, 2019. 193с.
16. Зверева І. Д., Кияниця З. П., Кузьмінський В. О., Петрочко Ж. В. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики: Навч. посіб.: У 2-х част. —

К.: «Кожній дитині», 2010. — Част. I. — 224 с.

17. Ільчук Л. І. Світовий досвід моделей соціальної політики та їх можливість використання в Україні URL: <http://ipzn.org.ua/svitovyj-dosvid-odejsotsialnoyi-polityky-ta-yih-mozhlyvist-vykorystannya-v-ukrayini/>

18. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

19. Інвалідність та суспільство : навчальний посібник URL: <https://edu.helsinki.org.ua/>.

20. Історія соціальної роботи: навч. посіб. / [уклад.: О.О. Кравченко, О.О. Матрос]. Умань: РВЦ „Візаві”, 2017. 117 с.

21. Кейс-менеджмент внутрішньо-переміщених осіб: методичні рекомендації / Автор-упорядник: Гусак Н.Є. – К., 2015. — 62 с.

22. Керування документаційними процесами : навч. посібник / М. В. Комова, А. М. Пелешишин, Т. М. Білушак. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 188 с. URL: http://filelibsnu.at.ua/navchalnometod/documentoznav/komova_m_v_ta_in_keruvannya_dokumentaciiinimi_procesami.pdf

23. Кириленко В.Г. Консультативні практики в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. Київ: Університет «Україна», 2020. 358 с.

24. Кулешов С.Г. Загальне документознавство : навч. посіб. Укрдержархів; УНДІАСД. К. : Вид. дім «Києво-Могилян. Акад.», 2012. 123 с.

25. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019.

26. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. (2017) Персонологія: специфіка, структура, механізм: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 356 с.

27. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. - 2-ге вид., доп. і випр. - К.: МАУП, 2003. - 168 с.

28. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика). Навчальний посібник. – К.: ІПК ДСЗУ, 2007. - 341 с. URL:<http://ipkdszu.kiev.ua/journal/Ellibrari/Posibnik/Lukashevitch%20Semiga%20Soz-Pobota%202007.pdf>

29. Манохіна І.В. Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування: навчальний посібник / І.В. Манохіна. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012. – 276 с.

30. Медяник В.А. Поняття державної соціальної політики: адміністративно-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. 3, С. 528-531

31. Методичні рекомендації щодо планування діяльності, ведення документації та звітності практичних психологів, соціальних педагогів, методистів з психологічної служби системи освіти URL: https://www.wunu.edu.ua › opp › socialna_robota › vedennj_prof_docum › work

32. Мурашкевич О. А. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч.-метод. посіб. / О.А.Мурашкевич ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені

- Тараса Шевченка”. – Луганськ :Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. – 202 с.
33. Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУ-Ізмаїл, 2019. – 193 с.
34. Основні моделі індивідуальної роботи з випадком (social casework) http://pidruchniki.com/12590605/sotsiologiya/osnovni_modeli_individualnoyi_roboti_vipadkom_social_casework
35. Особливості надання медичних та соціальних послуг для вразливих категорій населення з використанням гендерно-чутливого підходу: Навч. посіб. Ярошенко А.О., Варбан М.Ю., Шульга Л.О. та ін.; за заг. ред. Ярошенко А.О. – К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я», 2017. 112 с.
36. Право соціального забезпечення : навч. посіб. [для здобувачів вищої освіти] / [Золотухіна Л. О., Бондар О. С., Калініченко З. Д. та ін.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. Л. О. Золотухіна]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. – 230 с.
37. Право соціального забезпечення. Загальна частина: навч. посіб. / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2016. 692 с.
38. Повідайчик О., Жиленко Р. Методи досліджень у соціальній роботі: навчальний посібник. Ужгород: видавництво ПП «АУТДОР- ШАРК», 2018. 164 с.
39. Право соціального забезпечення України: навч. посіб. / За заг. ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Істина, 2012. – 232 с.
40. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 9.9.2005 р. № 1965. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05>
41. Сайко Н.О. Вступ до спеціальності «Соціальна робота»: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота». Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. 230 с.
42. Свинчук А.А., Корнецький А., Гончарова М., Назарук В., Гусак Н., Туманова А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посіб. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
43. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції // Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-194.
44. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
45. Сергєєнкова О., Столярчук О., Коханова О., Пасека О. Вікова психологія. Київ: Центр навчальної літератури 2020. 376 с.
46. Сирота І. М. Право соціального забезпечення в Україні: підручник. - Х. Одісей, 2010. 408 с.
47. Система соціального захисту в Україні: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. О.О. Матрос. Умань: Візаві, 2021. 175 с.

48. Соціальна політика в Україні: реалії та перспективи оновлення / За ред. В.Г.Никифоренка - Монографія / МОН України. Одеський над. Економічний унів-тет. Одеса, 2015. 363 с.
49. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 256 с.
50. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів / Мітіна С.В., Белавін С.П., Орловська О.А., Журавель О.П., Стеблянко О.Г. та ін. – К.: Галактика.- 2021. – 436
51. Соціальна робота з широкими категоріями клієнтів / Мітіна С.В., Белавін С.П., Орловська О.А., Журавель О.П., Стеблянко О.Г. та ін. Київ: Галактика, 2021. 436 с.
52. Соціальна робота: в 3 ч. - Ч.3: Робота з конкретними групами клієнтів /А.М.Бойко, Н.Б.Бондаренко та ін. ; за редТ.В.Семигіної та І.Григи.- 166с.
53. Соціальна робота: Робоча книга соціального працівника :посібник / О. А. Блінов, М. С. Гурицька, Н. Г. Ісхакова [та ін.]. — К. : НАУ, 2013. — 164 с.
54. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.Й.Капської. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 352 с.
55. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження інтегрованих соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Збірка додатків / Дацаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2021. 96 с.
56. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник / Дацаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2021. 72 с.
57. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Збірка додатків / Дацаківська О.Ю., Криницька І.П., Максименко К.М. Київ, 2021. 116 с.
58. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Збірка додатків / Дацаківська О.Ю., Криницька І.П., Максименко К.М. Київ, 2021. 116 с.
59. Стандарт надання послуг із соціальної інтеграції і реінтеграції осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затв. Наказом Міністерства соціальної політики України 30.07.2013 № 458.
60. Столяренко, О. Б. (2012). Психологія особистості. Київ: Центр учбової літератури, 280с.
61. Супервізія в соціальній роботі: основні підходи та принципи. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/300/4.pdf>
62. Токарева Н.М., Шамне А. В. Основи вікової психології : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013.– 283 с.
63. Тюптя Ю. Соціальна робота. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/564-sotsalna-robota-tyuptyalt.html>

64. Фурман А., Підгурська М. Історія соціальної роботи /А.В. Фурман, М.В. Підгурська. Тернопіль : ТНЕУ. 2018. 174 с.
65. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 464 с.
66. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с.
67. Ярошенко А., Семігіна Т. Гендерна компетентність у соціальній роботі: Як інвестувати феміністичні погляди у гендерно трансформаційну практику: монографія. Даллас, США: Primedia e-Launch LLC, 2022. 215 с.

Додаткова література

1. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах(**31.03.2016 № 318**) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#n13>
2. Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (**19.09.2013 № 596**) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1671-13/print1389886681984196>
3. Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання (**01.07.2016 № 716**) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16>
1. Державний стандарт соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-17#n13>
4. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації) (**17.08.2016 № 892**) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>
5. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів (**30.12.2015 № 1261**) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>
6. Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (**29.02.2016 № 198**) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0432-16>
2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
3. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. – К.: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 196 с.
7. Костюк В. Л. Державні соціальні допомоги: поняття, ознаки, основні види та тенденції розвитку. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2017. № 1(15). С. 1-18.
8. Тарасенко В. С. Поняття та види соціальних допомог. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. № 2. С. 122-131.
9. Державний стандарт денного догляду (**30.07.2013 № 452**) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13/print1389886681984196>
10. Державний стандарт надання притулку бездомним особам (**13.08.2013 № 495**) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1447->

13/print1389886681984196

11. Державний стандарт догляду вдома (13.11.2013 № 760) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1990-13/print1382879643696867>

12. Державний стандарт соціальної адаптації (18.05.2015 № 514) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15>

13. Державний стандарт консультування (02.07.2015 № 678) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15>

14. Державний стандарт паліативного догляду (29.01.2016 № 58) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0247-16>

Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України URL: www.rada.gov.ua

2. Міжнародна організація праці (МОП) URL: www.ilo.org.ua

3. Міністерство Фінансів України: www.minfin.gov.ua

4. Міністерство соціальної політики України URL: <http://www.msp.gov.ua>

5. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства
URL: meconomy@me.gov.ua

6. Міністерство освіти України URL: <https://mon.gov.ua/ua>

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи (протокол № 1 від 28.08.2023)